

до 2022/2023 навчального року

Технологічна картка – ефективна форма конструювання компетентнісного уроку

Нова система освіти відмовляється від традиційного представлення результатів навчання у вигляді знань, умінь, навичок і ставить головним завданням розвиток особистості учня. Формулювання Стандарту вказують на реальні види діяльності, якими учень повинен оволодіти до кінця навчання та вимагають принципових змін у діяльності вчителя. Акцентується на забезпеченні становлення особистості школяра, розкритті його індивідуальних можливостей, умінні застосовувати знання на практиці. На уроках історії пропонується поряд із засвоєнням конкретних знань, навчити перетворювати та застосовувати засвоєне, здобувати досвід для отримання нового знання. Навчити працювати з текстами, малюнками, графіками, таблицями і схемами з метою відбору джерел, пошуку і отримання інформації для відповіді на запитання, аргументації своєї точки зору.

Сучасний урок, що є основою формою взаємодії вчителя та здобувача освіти, потребує оновлення методичного формату. Упровадження ефективних методик компетентнісного навчання і нових освітніх технологій сприяють формуванню динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначають здатність особи успішно соціалізуватися, проводити подальшу навчальну діяльність.

На мою думку, найбільш вдалим сценарієм сучасного уроку є його узагальнено-графічне вираження, а саме Технологічна карта уроку як сучасна форма планування педагогічної взаємодії вчителя і учня та конструювання уроку історії, що дає можливість відобразити діяльнісну складову взаємодії всіх учасників навчального процесу. Така форма якісно змінює функціональну діяльність учителя. Він стає не тільки абсолютним носієм знань, не лише репродукує навчальний матеріал, а створює умови для розвитку й саморозвитку учнів.

На такому уроці учитель стає модератором, помічником, партнером.

Технологічна карта:

- містить опис діяльності всіх учасників навчального процесу;
- містить детальний опис навчального процесу із вказуванням дій кожної сторони;
- допомагає визначити плановані результати кожного виду діяльності й контролює процес.

План-конспект:

- має вигляд сценарію, який в основному містить опис дій вчителя;
- містить опис основних форм і методів, що використовуються на уроці;

- вказуються тільки загальні цілі уроку.

Технологічна карта уроку дозволяє вчителю:

- побачити навчальний матеріал цілісно і системно та спроекувати навчальний процес освоєння теми з урахуванням мети всього курсу історії та конкретних цілей конкретного уроку;
- повністю відобразити послідовність всіх здійснених дій і операцій, при більш ретельному плануванні всіх етапів уроку, що призводять до наміченого результату;
- коригувати, варіювати і синхронізувати дії всіх суб'єктів педагогічної діяльності;
- узгоджувати дії вчителя і учня;
- організувати самостійну діяльність школярів у процесі навчання;
- виконати діагностику досягнень планованих результатів учнями на кожному етапі освоєння теми;
- зіставити результат навчальної діяльності з метою та цілями.

Важко недооцінити можливості картки. Вона зберігає час, дозволяє індивідуально підходити до кожного учня, організувати роботу в групах та парами, витрачаючи на організаційний момент обмаль часу. Ця форма роботи допомагає дітям різного рівня підготовленості не відчувати різниці, зосередитися на головному та витримати темп уроку. Головне правило кожної картки - доцільність використання саме на цьому уроці, різноманітність форм запропонованої роботи.

Технологічна картка дає можливість поглибити опанування історичного матеріалу, бо кожен урок має нести певну інформацію з історії. Працюючи з технологічною картою, учитель звільняє значну площу дошки, яку можна використовувати для ілюстрованого матеріалу, кросвордів, творчих робіт учнів. Демонстрація творчих здібностей однокласників спонукає до творчого процесу всіх.

Отже, ця інновація є дієвою як для індивідуальної роботи, так і для групових

форм, адже може використовуватися також як ефективний спосіб фіксації результатів самостійної діяльності школярів. Окрім того, учні матимуть чітке уявлення про те, над якими завданнями працювали учасники інших груп. Також технологічна картка допоможе організувати продуктивну діяльність у самій групі.

Внаслідок роботи над технологічною картою учні підвищують своє вміння вивіряти, удосконалювати власні ідеї та вплітати їх до тканини інших думок, які приходять до них протягом навчання та всього життя, формуючи таким чином предметні та ключові компетентності.

Розглянемо можливості технологічної картки на уроці історії в 5 класі за темою: «Джерела історичної інформації» (Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.)

Покликання на постер:

<https://bit.ly/3PBtj8Q>

Переваги Технологічної картки:

- а) є інструментом реалізації діяльнісного, компетентнісного та особистісно-зорієнтованого, підходів;
- б) скоординовано і синхронізовано презентує дії ключових суб'єктів педагогічного процесу;
- в) забезпечує доцільність вибору змісту, методів, форм і засобів навчання;
- г) уможлиблює системний та оперативний аналіз уроку (як кожного його етапу, так і загалом).

Інтернет-ресурси

1. Серета І.В. Щоб постійно пульсувала думка школяра! (Технологічна картка як ефективна форма конструювання компетентнісного уроку української літератури) : <https://znayshov.com>
2. <https://chess-progress.com>
3. <https://nadoest.com>
4. <https://edway.in.ua/en/mpk/75/detail/>
5. <https://kras-meria.in.ua/24626.html>

Людмила КОШЕЛЮК,
вчителька історії
вищої кваліфікаційної категорії,
старший вчитель Бальковецького
НВК у складі ЗОШ I-III ступенів
та дошкільного навчального
закладу Волочиської міської ради

